

Bones pràctiques
de Responsabilitat
Social **2020-2021**

**Federació de
Cooperatives
Agràries de
Catalunya**

www.respon.cat

Iniciativa empresarial per al
desenvolupament de la responsabilitat
social a Catalunya

GESTIÓ RESPONSABLE, EMPRESA SOSTENIBLE

Consell General de Cambres
de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa
i Treball

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased from 10.5 million to 12.5 million. The public sector has become a major employer in the UK, and this has implications for the way in which the public sector is managed and the way in which it is funded.

The public sector is a complex and diverse organisation, and it is difficult to define what it is. The public sector is often defined as the part of the economy that is owned and controlled by the state. This includes the government, local authorities, and public corporations. The public sector is also often defined as the part of the economy that provides public services. This includes the health service, the education system, and the social security system.

The public sector is a major employer in the UK, and it has a significant impact on the economy. The public sector is a major source of government revenue, and it is also a major source of government expenditure. The public sector is also a major source of public services, and it is a major source of public goods.

The public sector is a complex and diverse organisation, and it is difficult to define what it is. The public sector is often defined as the part of the economy that is owned and controlled by the state. This includes the government, local authorities, and public corporations. The public sector is also often defined as the part of the economy that provides public services. This includes the health service, the education system, and the social security system.

The public sector is a major employer in the UK, and it has a significant impact on the economy. The public sector is a major source of government revenue, and it is also a major source of government expenditure. The public sector is also a major source of public services, and it is a major source of public goods.

The public sector is a complex and diverse organisation, and it is difficult to define what it is. The public sector is often defined as the part of the economy that is owned and controlled by the state. This includes the government, local authorities, and public corporations. The public sector is also often defined as the part of the economy that provides public services. This includes the health service, the education system, and the social security system.

The public sector is a major employer in the UK, and it has a significant impact on the economy. The public sector is a major source of government revenue, and it is also a major source of government expenditure. The public sector is also a major source of public services, and it is a major source of public goods.

The public sector is a complex and diverse organisation, and it is difficult to define what it is. The public sector is often defined as the part of the economy that is owned and controlled by the state. This includes the government, local authorities, and public corporations. The public sector is also often defined as the part of the economy that provides public services. This includes the health service, the education system, and the social security system.

The public sector is a major employer in the UK, and it has a significant impact on the economy. The public sector is a major source of government revenue, and it is also a major source of government expenditure. The public sector is also a major source of public services, and it is a major source of public goods.

Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya

Nom de l'empresa Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya

Sector d'activitat Representació i serveis al sector agrari cooperatiu

Plantilla 49 persones

Pàgina web cooperativesagraries.cat

Adreça C. Ulldecona 21-33 Barcelona (Barcelonès)

Contacte 932 260 369 | fcac@fcac.coop

DESCRIPCIÓ DE L'ORGANITZACIÓ

La Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (FCAC) neix als anys 80 fruit de la reflexió d'un grup de persones que van veure la necessitat de crear una entitat o organisme que representés el moviment cooperatiu agrari català. La Federació es constitueix com a tal el 1983 a l'empara de la Llei de Cooperatives de Catalunya.

Des de la seva constitució, la FCAC ha estat l'òrgan que representa, promou i dona suport al món cooperatiu agroalimentari i rural amb la finalitat de reforçar l'activitat econòmica i social d'aquest sector, que alhora ha fet extensiu el seu compromís al conjunt de la població agrària i al món rural. A més, contribueix al desenvolupament de les empreses cooperatives aportant recursos per potenciar el creixement, la millora constant i la competitivitat de les seves associades.

L'entitat disposa d'un pla estratègic que marca els eixos d'actuació en l'agenda 2017-2021:

- Eix 1. Enfortir la capacitat d'influència i representativitat de la Federació
- Eix 2. Difondre i promoure el model cooperatiu
- Eix 3. Convertir la Federació en soci estratègic de les cooperatives
- Eix 4. Fomentar la promoció i la comercialització dels productes de les cooperatives agràries

Segons l'Anuari Socioeconòmic de les Cooperatives Agràries de Catalunya 2020, la FCAC disposa de 195 cooperatives associades, el 20% de les quals són centenàries, i estan en gairebé 300 municipis catalans amb 30.191 socis i sòcies productors. Aquestes cooperatives aporten el 34% de la producció final agrària catalana.

BON GOVERN

La Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya és una entitat que neix amb un model de funcionament horitzontal i amb uns valors que posen les persones i l'objecte social per damunt del capital.

El control democràtic exercit pels socis i sòcies, que dicten les actuacions, que un Consell Rector ha de vetllar perquè s'acompleixin, garanteix la participació i la igualtat en la presa de decisions.

Les catorze persones que componen el Consell Rector representen els diferents sectors productius i tres grups específics transversals. Aquest Consell Rector és qui vetlla per la coherència del Pla estratègic. Es tracta d'un òrgan molt actiu que es reuneix mensualment, en aquestes reunions, si s'escau, s'hi incorpora el director i la tècnica de Presidència i Direcció i, en funció dels temes a tractar, altres professionals de l'entitat. La voluntat

és mantenir una dinàmica àgil i propera per tal que l'engranatge de l'organització estigui sempre a ple rendiment.

A més, la FCAC s'ha alineat amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) promoguts per Nacions Unides a l'agenda 2030.

En aquest sentit es treballa en diferents línies:

- S'han recollit les actuacions relacionades amb els ODS que estan realitzant les cooperatives associades.
- Es promou l'activitat relacionada amb els ODS.
- En matèria ambiental es treballen molt intensament, com veurem més avall.

COMPROMÍS AMB LA RESPONSABILITAT SOCIAL

Els mateixos principis i valors cooperatius integren molts aspectes de l'RSE de manera natural. Tanmateix, un plantejament explícit de gestió responsable en tota la seva dimensió no sempre és inherent en les empreses d'economia social. La FCAC és molt conscient d'aquesta realitat i donada la seva essència, mostra una voluntat clara i convinguda que a més de fer una gestió responsable cal fer-ho de manera oberta i transparent, especialment per la seva condició d'entitat representativa d'un model que neix amb uns principis i uns valors que són gairebé el seu leimotiv.

En aquest sentit, la FCAC està desenvolupant bones pràctiques en els cinc vectors de la Responsabilitat Social: el bon govern, l'ambiental, el social, el laboral i l'econòmic. Per completar aquest posicionament i fer un salt qualitatiu, creuen necessari un procés d'aprenentatge que els permeti ordenar les actuacions que desenvolupen i aprofundir i sistematitzar una metodologia que els permeti valorar i millorar les accions implementades i integrar-les al Pla d'actuació i, més enllà, a l'estratègia de l'organització.

És per aquest motiu que durant el 2020 i 2021, després d'haver estat seleccionada, la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (FCAC) ha participat en el programa RSE.Pime, organitzat per l'associació empresarial Respon.cat. Per mitjà del procés de capacitació i consultoria, l'empresa ha pogut identificar les seves bones pràctiques i les àrees de millora, i es proposa avançar en la gestió de l'RSE elaborant un Pla d'Acció de Responsabilitat Social per integrar-lo en la seva estratègia i en la seva gestió.

COMPROMÍS AMB L'EQUIP DE TREBALL

La plantilla de la FCAC la componen de mitjana 49 persones. Per aquest motiu i encara que estrictament no hi estarien obligats, assumeixen el compliment de la llei de contractació que té certes exigències a partir de les 50 persones en plantilla.

El perfil de les persones que formen part de l'equip de treball és divers pel que fa a edat i gènere, amb un alt percentatge femení.

Disposen d'un pla d'Igualtat (2019-2021) on es reconeix de manera explícita la igualtat entre homes i dones com un dret fonamental. Amb aquest document es posa de manifest aquest reconeixement formal, així com algunes mesures concretes per aconseguir que la igualtat sigui real i efectiva, combatent qualsevol tipus de discriminació. Així mateix, també disposen d'un protocol per prevenir i abordar l'assetjament sexual i l'assetjament per raó de sexe.

La FCAC neix fa 37 anys com a entitat representativa i per donar resposta a les necessitats de les associades es crea una estructura de serveis: jurídic i laboral, econòmic i fiscal, ajuts i projectes, assessorament agroalimentari, comunicació, formació, protocol i organització d'actes i representació. Les

persones que treballen en les diferents línies s'interrelacionen de manera molt intensa cosa que permet compartir necessitats i pal·liar-les de manera interna.

Disposen d'un pla de formació per a les persones treballadores tant per activitats grupals com dels interessos que es poden tenir a nivell personal.

Es treballa amb tecnologia que permet compartir tota la informació de manera molt transparent, des de la gestió de les vacances fins els documents de qualitat.

Amb la situació de confinament s'ha incidit més els temes de conciliació i flexibilitat, tot i que sempre havien estat molt presents en l'organització. La FCAC ja disposava dels recursos tècnics per fer teletreball atès que ja estava implementat per gran part del personal algun dia a la setmana i també s'aplicaven criteris de flexibilitat horària. El context de pandèmia va exigir fer el salt al teletreball generalitzat de tot el personal de manera immediata, adaptant alguns acords que tenien amb els treballadors i les treballadores i refent-los per adequar-los a la situació sobrevinguda amb el mínim impacte per a totes les parts, amb una constant preocupació per assegurar la conciliació de la vida laboral i personal i mostrant la flexibilitat necessària.

Aquesta sensibilitat també queda palesa amb l'adaptació dels horaris a l'estiu en què es fa horari intensiu i durant tot l'any divendres a la tarda no es treballa.

La comunicació interna es treballa amb molta intensitat. Tots els dilluns hi ha una reunió de caps d'àrea per coordinar tota l'activitat, que es comparteix amb la resta de la plantilla perquè tothom n'estigui al corrent i en certa manera se'n senti participat encara que lògicament tots els temes no interpel·len tothom. També s'organitzen activitats informals amb l'equip de treball.

El cap de personal és el canal principal de comunicació amb les persones treballadores. Es busquen dinàmiques àgils per tal que els problemes no s'enquistin i flueixi un bon clima laboral. Hi ha molta implicació de la plantilla, cosa que també es posa de manifest amb la baixa rotació de persones treballadores.

COMPROMÍS AMB LES COOPERATIVES ASSOCIADES

El compromís amb les cooperatives associades és l'essència de la FCAC i un dels aspectes que es cuida de manera més minuciosa i que es reconeix com una de les seves fortaleses.

Hi ha múltiples vies de comunicació amb les cooperatives federades, i diferents nivells de relació, en qualsevol cas, des de la FCAC es vol garantir que hi ha aquest intercanvi bidireccional que assegura que per una banda la FCAC coneix cadascuna de les entitats associades, i les inquietuds o reptes que han d'abordar, sigui per l'activitat que desenvolupa, per la singularitat del territori o per qualsevol altre qüestió, i per una altra banda que totes les cooperatives estan informades dels serveis i avantatges que s'ofereixen des de la FCAC.

Aquest doble objectiu s'aconsegueix fomentant diferents vies de comunicació, entre les quals destaquem les dues més directes i personalitzades:

- Observatori: Hi ha una persona que "visita" totes les cooperatives per tenir una presa de contacte i copsar la realitat de les cooperatives. S'aprofita per actualitzar dades con-tacte i animar a omplir una enquesta de qualitat per tal de continuar millorant els serveis que s'ofereixen.
- Comissió visites: el president, el director i un membre del Consell Rector programen un pla de visites anual per tal de visitar les cooperatives i conèixer de prop com es desenvolupa l'activitat i quins projectes i reptes tenen.

Les cooperatives que formen part de la FCAC són de diferents sectors d'activitat. Cadascun d'aquests sectors està representat per alguna de les persones que formen part del Consell Rector: arròs, conreus herbacis i farratges, fruita i horta, fruita seca, oli d'oliva, pinsos, flor i planta viva, ramaderia i llet, subministraments i vi, així com una persona que es responsabilitza dels grups específics de: seccions de crèdit, desenvolupament rural i formació. Aquesta és una altra manera de mantenir-se com a òrgan representatiu de les diferents activitats que abasten les cooperatives associades i poder donar resposta a les necessitats de manera adequada que es reforça amb un qüestionari de satisfacció que respon el Consell Rector respecte les actuacions de representació.

S'organitzen trobades a diferents nivells, l'Assemblea General on s'aglutinen totes les associades i altres esdeveniments que s'articulen per reunions de branques (oli, fruita seca, seccions de crèdit...) o bé jornades que organitzen les diferents àrees.

Disposen d'una bústia de suggeriments però, tot i que ho van comunicar al seu moment, no s'utilitza gaire. Han comprovat que les cooperatives associades prefereixen les visites per expressar la seva opinió o fer altres comentaris, o bé s'hi comuniquen directament per correu o per telèfon. L'important per a la FCAC és sentir que aquestes associades disposin d'un canal de comunicació per fer arribar les seves inquietuds.

Disposen d'un sistema de qualitat amb protocols per assegurar que es gestionen tots els temes de manera adequada. Una vegada al mes, a la reunió de Direcció, es revisen els informes de la persona que visita les cooperatives arran de l'Observatori i si hi ha alguna qüestió a donar resposta, es fa des de Direcció o l'àrea implicada. També es trasllada a Qualitat.

Tenen implantat un sistema de qualitat que es revisa, com a mínim, dues vegades l'any en la reunió del Comitè de Qualitat. En aquests Comitè hi participen Direcció i els caps d'àrea de la casa. Hi ha tot un sistema d'escalatge que garanteix una dinàmica fluida sense esclatxes.

Des de la FCAC es vetlla per avançar en la professionalització dels diferents sectors que abasten. Per posar un exemple, davant la demanda d'uns requisits molts específics a les persones treballadores a les cooperatives amb secció de crèdit es va crear una formació ad hoc per donar-hi resposta.

Un dels objectius importants de la FCAC és l'impuls a la professionalització dels consells rectors i dels seus gestors, per això s'ofereix un programa de formació per millorar l'eficiència empresarial, el relleu generacional la visualització de la dona o la gestió de les seccions de crèdit.

SOSTENIBILITAT ECONÒMICA I ARRELAMENT AL TERRITORI

Una de les raons de ser de la FCAC és treballar per assegurar la competitivitat de les cooperatives associades dins la gran complexitat que hi ha per la diversitat en la dimensió i també a nivell productiu. Una estratègia empresarial viable és imprescindible per poder mantenir el seu paper de dinamitzadores econòmiques i socials del territori.

Des de la Federació, permanentment estan treballant per poder oferir eines i recursos per construir organitzacions sòlides.

En aquest sentit, s'ha posat en marxa un portal virtual per oferir els productes de les agrobotigues: agrobotigues.cat. Actualment hi ha 10 cooperatives i es preveu arribar a les 18 en un any.

Darrerament arran d'un encàrrec del Consorci de Polítiques Ambientals de les Terres de l'Ebre (COPATE) s'ha promogut el Banc de Terres Ebre-Biosfera, es tracta d'un estudi jurídic sobre el banc de terres que contempla

la implicació de les cooperatives agràries. La creació d'un banc de terres territorial ha de permetre la incorporació de nous pagesos al camp i evitar així l'abandonament agrari i el despoblament rural.

COMPROMÍS AMB EL MEDI AMBIENT

L'activitat de la FCAC no genera grans impactes ambientals, tanmateix són molt conscients del gran repte social que això suposa i hi ha una voluntat explícita de ser modèlics també en temes ambientals. És per aquest motiu que apliquen polítiques per minimitzar els impactes que puguin generar directament però a més fan una gran tasca de sensibilització en aquest sentit.

Pel que fa a accions que afecten l'activitat directa de l'organització, apliquen criteris d'oficina verda:

- Mínim residu paper i reciclatge
- Eviten els envasos de plàstic
- Promouen hàbits per reduir en consum energètic
- Està en estudi la instal·lació plaques solars per l'autoconsum a la seu de Barcelona

Es detecta una gran sensibilitat ambiental en l'equip ja que sovint sorgeixen propostes i iniciatives des dels mateixos delegats de les sessions.

Són altaveu en temes malbaratament alimentari participant amb iniciatives com:

- Banc dels aliments
- Espigoladors

I donen suport a iniciatives de reutilització d'equipaments per a entitats socials per mitjà del Banc de Recursos.

Estan involucrats en moltes altres iniciatives que aborden l'emergència climàtica com un tema clau sobre el qual les organitzacions han de tenir un paper important:

- Promouen l'economia circular, bioeconomia. Participen a "Agrimax" per convertir residus en subproductes. Hi ha cooperatives que ho estan treballant i volen ser catalitzadors.
- Estan treballant amb la Confederació de Cooperatives de Catalunya per promoure la intercooperació en matèria de transició energètica. Cal destacar la irrupció de nombrosos grans projectes d'energies renovables arreu del territori. Això els ha portat a crear un decàleg amb 10 plantejaments a tenir en compte per tal que la implantació de renovables signifiqui un guany per a totes les parts.

Com ja s'ha comentat, un altre aspecte que treballen en el marc de la sostenibilitat ambiental són els ODS. El sector agrari compleix una funció estratègica en la conservació del medi natural i resulta clau per implementar el procés de transició energètica. Conscients d'aquesta realitat han elaborat una correlació dels 17 ODS amb la realitat de les cooperatives.

COMPROMÍS AMB LA COMUNITAT I ALIANCES

Volen ser amplificador des de la comunicació dels diferents projectes que promouen les cooperatives associades per potenciar l'arrelament al territori. S'alien amb altres cooperatives i busquen sinergies per impactar en el territori i també actuen de mediadors si detecten iniciatives que poden sumar amb aquest mateix objectiu.

Per la seva naturalesa, se'n relacionen algunes de les més recents i algunes de les més significatives per l'alt impacte que tenen.

Darrerament han pres part del Grup Operatiu del projecte pilot d'innovació "Decision Making" (Metodologia Integral i Circular per la presa de decisions comercials) format per l'Agrícola Falset-Marçà i Secció de Crèdit, AFALMA, SCCL, líder del projecte, CEVIPE, Grup Cooperatiu, SCCL i la Federació de Cooperatives Agràries (FCAC) amb la participació de la UOC com a centre de recerca.

La FCAC ha participat en el projecte LISA - Low Input Sustainable Agriculture. Un projecte d'R+D+I basat en l'aplicació de tècniques d'agricultura de precisió per aconseguir una agricultura més sostenible.

La FCAC inverteix 110.000€ en AgriCoop Bigdata en partenariat amb la Universitat de Lleida. Aquesta iniciativa permet el processament intel·ligent de dades del sector agroalimentari que incideixen en els sistemes productius de les cooperatives

Aquest 2021 Lleida acollirà el Fòrum de la Transformació Digital al Sector Agroalimentari, el Datagri2021. La Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya participarà en aquest espai on s'analitzaran en diferents formats les principals tendències en transformació digital del sector agrícola i els casos d'èxit que acceleren aquest procés al llarg de la cadena de valor.

En la seva cerca constant per desenvolupar estratègies amb una lògica local que enforteixin un sistema alimentari més just i saludable, s'han adherit a algunes iniciatives com la "Carta Alimentària de la Regió Metropolitana de Barcelona (CARM)", un instrument de coordinació estratègica pel desenvolupament de polítiques alimentàries en clau local i metropolitana o bé "l'Estratègia de l'Economia Social i Solidària de la ciutat de Barcelona", una iniciativa que promou palanques de transformació social com ara el consum conscient, una alimentació sostenible i agroecològica o el comerç de proximitat, entre altres. En la mateixa línia, enguany Barcelona és la Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible i la FCAC hi vol contribuir amb algunes activitats.

Amb projecció estatal, conjuntament amb Cooperatives Agro-alimentàries de Espanya, volen implantar una metodologia per calcular econòmicament el valor social de la seva activitat.

Com no podia ser d'altra manera, el context de pandèmia no els ha deixat indiferents i han col·laborat aportant recursos i material a institucions que treballen per apaivagar el fort impacte que està provocant aquesta situació adversa. Entre altres actuacions, han donat milers de mascaretes al Grup Alba. També han tingut una comunicació molt activa informant de tots els avenços, implicacions, mesures, polítiques i totes les novetats relatives al coronavirus que d'alguna manera poguessin afectar el sector cooperatiu agrari català.

CONCLUSIONS

La Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya és una entitat que neix amb l'objectiu de representar el moviment cooperatiu agrari català i els anys de trajectòria han consolidat i evolucionat aquest propòsit. Són una organització que observa el context que l'envolta i vol ser palanca de canvi i motor de transformació amb actuacions com ara l'aposta que fan en innovació, sostenibilitat, digitalització i transició energètica.

De manera volguda i amb un horitzó clar han anat avançant en el marc de la responsabilitat social, tenint en compte els cinc vectors des de l'estratègia de gestió, el bon govern, l'econòmic, el laboral, el social i l'ambiental i continuen aquest procés de millora constant.

Aquesta fitxa ha estat elaborada al 2021 per Marta Ribera, a partir de les entrevistes realitzades a Jordi Vives, director de la FCAC i Raquel Callol, responsable de Relacions Institucionals de la FCAC.

La fitxa reflecteix informacions aportades per l'empresa i ha estat validada per aquesta. L'elaboració de les fitxes d'RSE és una iniciativa de l'associació Respon.cat, iniciativa empresarial per al desenvolupament de la responsabilitat social a Catalunya.

Aquesta sèrie de fitxes correspon a empreses participants en el programa RSE.Pime, amb el suport del Departament d'Empresa i Treball de la Generalitat de Catalunya i la col·laboració de la Cambra de Comerç de Barcelona i del Consell de Cambres de Comerç de Catalunya.

Iniciativa
empresarial
per al
desenvolupament
de la
responsabilitat
social
a Catalunya

 info@respon.cat

 [@respon_cat](https://twitter.com/respon_cat)

www.respon.cat